

Whitepaper

Veiligheid en Vertrouwen in het Rotterdamse Havengebied

Sterk in de Haven

Het Rotterdamse havengebied bruist van bedrijvigheid, waar dagelijks intensief wordt geschakeld en samengewerkt. Of uw bedrijf nu groot of klein is, u mag trots zijn op deze dynamische omgeving. Die trots is pas echt waardevol als veiligheid en vertrouwen op de werkvloer voorop staan—onmisbare pijlers voor elke succesvolle organisatie in de haven.

Zorg voor een veilige en prettige werkplek voor al uw medewerkers

Misschien heeft u al veel zaken goed geregeld, maar klinkt er een stemmetje dat zegt: "Ik wil het zeker weten" en "Ik wil dat iedere medewerker zich prettig voelt op het werk." Het is begrijpelijk. Lange tijd hebben we aangenomen dat een veilige werkplek vanzelfsprekend is, maar dat is niet altijd het geval. In de dynamische en veeleisende omgeving van de haven is veiligheid essentieel – en dat geldt voor fysieke veiligheid maar ook voor mentale veiligheid. In deze whitepaper bespreken we Psychosociale Arbeidsbelasting (PSA) en bieden we praktische stappen en een checklist om u te helpen met de eerste inventarisatie. Daarnaast leggen we de rol van een professionele vertrouwenspersoon uit.

Arbo Wet, Waar ligt uw verantwoordelijkheid?

Ook in het havengebied kunnen stressverhogende factoren een rol spelen. De werkomgeving in havens, met strakke deadlines, fysiek zwaar werk en wisselende ploegendiensten, kan de psychosociale arbeidsbelasting (PSA) van uw werknemers beïnvloeden. De Arbowet verplicht u als werkgever om uw medewerkers te beschermen tegen PSA, waaronder werkdruk, agressie, pesten, discriminatie en seksuele intimidatie. Een veilige werkomgeving, zowel fysiek als mentaal, is van groot belang in een dynamisch havengebied. Het opstellen en implementeren van beleid om PSA te voorkomen of te verminderen is niet alleen verstandig, maar ook wettelijk verplicht.

Het aanstellen van een vertrouwenspersoon kan een belangrijk onderdeel zijn van dit beleid.

Hoewel stress soms gezond kan zijn, gaat het hier om het vermijden van ongezonde stress. Zonder een passend beleid kan uw organisatie als onzorgvuldig worden beschouwd, wat onbedoeld kan leiden tot juridische en financiële gevolgen.

Daarom verplicht de wet om beleid te voeren gericht op het voorkomen of, indien niet mogelijk, beperken van PSA. Door het nalaten van goed werkgeverschap (Burgerlijk Wetboek) schiet de werkgever tekort in zijn zorgplicht voor een veilige werkomgeving, waardoor hij aansprakelijk kan worden gesteld voor de daaruit voortvloeiende schade aan de werknemer.

Maar zover is het niet. Althans, waarschijnlijk niet voor u. Bewustwording is niet alleen de eerste stap, maar ook een mooi begin op weg naar positieve verandering en groei.

Whitepaper

Veiligheid en Vertrouwen in het Rotterdamse Havengebied

Richtlijn Inspectie SZW

De Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) houdt toezicht op de naleving van de regels rondom psychosociale veiligheid op de werkvloer. Ook bedrijven in het havengebied – groot of klein – zijn verplicht om een risico inventarisatie en-evaluatie met plan van aanpak op te stellen om ongewenste omgangsvormen te minimaliseren. De Inspectie SZW adviseert om in ieder geval de volgende maatregelen te treffen:

- Zijn er duidelijke gedragsregels opgesteld welke normen en waarden gelden op de werkvloer, en wat iemand kan doen bij ongewenste gedrag?
- Wordt dit actief gepromoot en nageleefd?
- Krijgen medewerkers voldoende voorlichting en instructies over wat ongewenste omgangsvormen zijn en hoe hiermee om te gaan?
- Is er een klachtenregeling en commissie om meldingen onafhankelijk te behandelen?
- Biedt uw organisatie opvang en begeleiding voor medewerkers die te maken krijgen met ongewenste gedrag, door een professional die daarvoor goed opgeleid is?
- Worden er (passende) maatregelen genomen tegen personen die zich schuldig maken aan ongewenste omgangsvormen?

Rol van de Vertrouwenspersoon

De rol van de vertrouwenspersoon is actueler dan ooit. Door de toegenomen media-aandacht, is het bewustzijn vergroot dat ongewenst gedrag een probleem is dat zich overal kan voordoen. Ook in de haven en de interactie tussen medewerkers. Daar waar mensen samenwerken, bestaat het risico van ongewenst gedrag, zelfs als we het niet verwachten of direct zien.

- ↳ Heeft uw organisatie duidelijke maatregelen om ongewenst gedrag te voorkomen?
- ↳ En weten uw medewerkers waar ze terecht kunnen met een melding?

Een goed opgeleide, externe vertrouwenspersoon biedt een veilige plek voor meldingen, zorgt voor de-escalatie en draagt bij aan lager verzuim, een hogere productiviteit en tevredenheid die zowel binnen uw organisatie als daarbuiten uitstraalt. Een vertrouwenspersoon kan ook medewerkers ondersteunen die misstanden, illegale activiteiten of onethisch gedrag willen bespreken.

Whitepaper

Veiligheid en Vertrouwen in het Rotterdamse Havengebied

Het is van belang om grensoverschrijdend gedrag snel en adequaat te kunnen aanpakken. Onder ongewenste omgangsvormen vallen:

- Pesten
- Agressie
- Geweld
- Discriminatie
- Seksuele intimidatie

Integriteitskwesaties gaan over gedrag dat schadelijk is voor de organisatie, zoals:

- Fraude
- Schending van regels
- Diefstal
- Misdragingen in privé tijd

Taken van een vertrouwenspersoon

Een vertrouwenspersoon vervult verschillende taken, o.a.

1. Voorlichting geven over het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag
2. Het bieden van opvang en ondersteuning aan medewerkers die te maken hebben met ongewenst gedrag
3. Zoeken naar informele oplossingen om situaties snel en efficiënt aan te pakken
4. Melders informeren over (alternatieve) oplossingen en vervolgstappen
5. Begeleiden van de melder als deze de zaak wil escaleren/voorleggen aan een klachtencommissie of leidinggevende
6. Indien nodig doorverwijzen naar hulpverlenende instanties, zoals een mediator
7. Leidinggevenden en management adviseren bij het voorkomen van ongewenst gedrag
8. Meldingen registreren en vertrouwelijk behandelen, met inachtneming van de geheimhoudingsplicht

Whitepaper

Veiligheid en Vertrouwen in het Rotterdamse Havengebied

Interne of Externe Vertrouwenspersoon ?

Het 'zomaar' iemand aanwijzen als vertrouwenspersoon, hoe goed bedoeld ook, is niet altijd de beste manier. Het is een serieuze rol die zorgvuldige selectie en een verplichte opleiding vraagt. Een vertrouwenspersoon moet niet alleen goed zijn opgeleid, maar ook de ruimte krijgen voor regelmatige bijscholing en intervisie om kennis en vaardigheden op peil te houden. Als er een ondernemingsraad (OR) is, moet deze worden betrokken bij de keuze voor een vertrouwenspersoon. De OR heeft immers instemmingsrecht op het arbobeleid, en is daarmee ook betrokken bij het aanstellen van een vertrouwenspersoon en diens werkwijze.

Veel organisaties kiezen voor externe, gecertificeerde register vertrouwenspersonen om de onafhankelijkheid en betrouwbaarheid van gesprekken te waarborgen en om kosten te besparen. Uiteraard is een combinatie van interne en externe vertrouwenspersonen ook een weloverwogen keuze. Voor specifieke gevallen van complexe en/of ingrijpende aard kan deze samenwerking een uitkomst bieden voor alle betrokken partijen. Op basis van vooraf gemaakte afspraken staat de externe professional op de achtergrond klaar om bij te springen wanneer de interne vertrouwenspersoon behoefte heeft aan professionele ondersteuning.

Ongeacht de keuze, een vertrouwenspersoon draagt bij aan het bevorderen van een positieve werksfeer en sociale veiligheid, wat resulteert in een lager ziekteverzuim, hogere productiviteit en vermindering van arbeidsconflicten. Uit onderzoek van TNO blijkt dat de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon een effectieve maatregel is om ongewenst gedrag tegen te gaan.

Up-to-date blijven

Gecertificeerde en geaccrediteerde vertrouwenspersonen die de titel Registervertrouwenspersoon dragen, voldoen aan de hoogste eisen van het beroep. Ze blijven voortdurend op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en veranderingen in wet- en regelgeving, onder meer door lidmaatschap van de Landelijke Vereniging van Vertrouwenspersonen (LVV). Daarnaast beschikken ze over een VOG met screeningsprofiel 75, volgen ze regelmatig bij- en nascholing, en nemen ze deel aan intervisiebijeenkomsten. Dit zorgt ervoor dat ze ervaren professionals zijn met uitgebreide kennis en expertise in diverse casussen.

HR of Vertrouwenspersoon?

Kort samengevat concentreert de vertrouwenspersoon zich op het individuele welzijn van medewerkers. Met een luisterend oor, emotionele ondersteuning, voorlichting en het signaleren van eventuele risico's. Alles is gericht op het gezamenlijk creëren of behouden van een veilige ruimte. HR heeft een bredere rol en is verantwoordelijk voor het personeelsbeleid in zijn geheel, waaronder het waarborgen van een gezonde werkomgeving. HR behartigt de belangen van zowel de organisatie als die van medewerkers. De vertrouwenspersoon is onafhankelijk en neutraal. Dit verschil maakt de vertrouwenspersoon onmisbaar bij het creëren van een veilige werkcultuur, zonder de belangen van de organisatie in de weg te staan.

Whitepaper

Veiligheid en Vertrouwen in het Rotterdamse Havengebied

Checklist

In de checklist zijn enkele belangrijke elementen die in het PSA beleid, onderdeel van de Arbowet, opgenomen. Hoe goed scoort uw organisatie op veiligheid?

- ☺ Risicoanalyse en -evaluatie: Een grondige analyse van de psychosociale risico's op de werkplek, inclusief stress, pesten, intimidatie en werkdruk. Dit helpt bij het identificeren van probleemgebieden en het nemen van preventieve maatregelen.
- ☺ Preventie en voorlichting: Het beleid moet richtlijnen bevatten over preventieve maatregelen om psychosociale risico's te verminderen. Dit omvat bewustmaking, training en voorlichting van werknemers en leidinggevenden.
- ☺ Procedures voor klachten en meldingen: Het beleid moet duidelijk aangeven hoe werknemers psychosociale problemen kunnen melden, en hoe deze meldingen vertrouwelijk, onafhankelijk en serieus worden behandeld.
- ☺ Interventie en ondersteuning: Het beleid moet aangeven hoe het bedrijf omgaat met situaties waarin werknemers worden geconfronteerd met psychosociale risico's. Dit omvat begeleiding, ondersteuning en mogelijke interventies.
- ☺ Leiderschap en betrokkenheid: Het management moet betrokken zijn bij het beleid en het goede voorbeeld geven door een positieve werkomgeving te bevorderen.
- ☺ Samenwerking met werknemers: Werknemers worden betrokken bij het ontwikkelen, implementeren en evalueren van het beleid. Dit vergroot de effectiviteit en de acceptatie van het beleid.
- ☺ Monitoring en evaluatie: Het beleid bevat een methode om de effectiviteit van de genomen maatregelen te monitoren en regelmatig te evalueren om ervoor te zorgen dat de psychosociale risico's worden aangepakt.
- ☺ Communicatie: Het beleid duidelijk communiceren naar alle werknemers, zodat zij op de hoogte zijn van de maatregelen en procedures met betrekking tot psychosociale arbeidsbelasting.
- ☺ Continue verbetering: Het beleid bevat een systeem voor continue verbetering, waarbij feedback van werknemers wordt gebruikt om het beleid en de genomen maatregelen aan te passen en te verbeteren.

Whitepaper

Veiligheid en Vertrouwen in het Rotterdamse Havengebied

- ☺ Goed opgeleide vertrouwenspersoon: zorg voor een goed opgeleide vertrouwenspersoon die bekwaam is in het behandelen van vertrouwelijke kwesties en het bieden van ondersteuning.
- ☺ En last but not least, regelmatig het beleid van de psychosociale arbeidsbelasting evalueren om te zorgen dat de werkomgeving veilig en gezond blijft voor alle werknemers én samenwerking met uw zakelijke partners.

Havenbedrijf-Rotterdam. Danny Cornelissen, juni 2020

Vertrouwenspersoon voor MKB biedt onafhankelijke en professionele ondersteuning aan organisaties. Met vertrouwenspersonen die flinke meters hebben gemaakt in het bedrijfsleven. Zij spreken de taal van het MKB en begrijpen de specifieke uitdagingen. Ontdek meer over onze vertrouwenspersoonsdienst en aanvullende diensten op www.vertrouwenspersoonvoormkb.nl

010 503 64 21 // 06 1416 44 48

www.vertrouwenspersoonvoormkb.nl

